

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

**Qo‘lyozma huquqida
UO‘K: 657.62:658:622(575.1)**

SOBIROV OTABEK OLIMJONOVICH

**XO‘JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA BOSHQARUV HISOBI
METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH**

08.00.08–Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc) ilmiy darajasini olish uchun yozilgan

DISSERTATSIYA

Ilmiy maslahatchi: iqtisodiyot fanlari doktori,
professor A.X.Pardayev

TOSHKENT – 2026

MUNDARIJA:

	KIRISH	3
I BOB.	BOSHQARUV HISOBINING MOHIYATI VA UNI TASHKIL ETISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	16
1.1	Boshqaruv hisobini mohiyati, vazifalari va uni tashkil etishning nazariy asoslari	16
1.2	Globalashuv sharoitida xo‘jalik yurituvchi subyektlarda boshqaruv hisobini tashkil qilish zaruriyati	35
1.3	Xo‘jalik yurituvchi subyektlarda boshqaruv hisobini tashkil qilishning uslubiy jihatlari	44
1.4	Boshqaruv hisobini tashkil etishning xorij tajribasi va uni mamlakatimizda qo‘llash imkoniyatlari	52
	I bob bo‘yicha xulosa	60
II BOB	XO‘JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL ETISHNING FAOLIYAT SAMARADORLIGIGA TA’SIRI TAHLILI	62
2.1	Boshqaruv hisobining hisob-tahlil tizimini tashkil etish asoslari	62
2.2	Boshqaruv hisobida xo‘jalik yurituvchi subyektlar faoliyatini baholovchi ko‘rsatkichlar tizimi	69
2.3	“Navoiy kon-metallurgiya kombinati” AJda boshqaruv hisobini tashkil qilishning xususiyatlari va afzalliklari	78
2.4	“Navoiy kon-metallurgiya kombinati” AJ faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlarini ko‘p omilli tahlili	96
	II bob bo‘yicha xulosa	117
III BOB	BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISHNING ASOSIY YO‘NALISHLARI	119
3.1	Boshqaruv hisobida byudjetlashtirish va unda balanslashtirilgan ko‘rsatkichlar tizimini qo‘llash	119
3.2	Xarajat va daromadning boshqaruv hisobini tashkil qilish	136
3.3	Boshqaruv hisobida moliyaviy oqimlarni boshqarishni tashkil etish	148
	III bob bo‘yicha xulosa	156
IV BOB	BOSHQARUV HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO‘NALISHLARI	160
4.1	Boshqaruv hisobini tashkil etish asoslari va tamoyillarini takomillashtirish	160
4.2	Boshqaruv hisobida bilimlar strategiyasi va uni ifodalovchi ko‘rsatkichlar tizimi	166
4.3	Boshqaruv hisobi axborot ta’minotining metodologik asoslarini takomillashtirish yo‘nalishlari	177
	IV bob bo‘yicha xulosa	190
	Xulosalar	191
	Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati	199
	Ilovalar	216